١٣٨٩ ՍԵՓԵՐ ՅԱԼԹՈՒՐԴԱ

ԵՐՐՈՐԴԻ ՏԱՐԻ ԹԻՎ 1037 ՄԱՐՏ 31 ՇԻՄԱԼ 1872

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 12 ԱՊՐԻԼ 1872

ՄԱՇՏՈՑԱՑ

ՀԱՅԱՏԻՍ

Ի պու Մէճմուայը Հավատիս, բազար, հօրթու վէ ճումա կիւնլէրինէն մատտա պու գլխատա եէվմիյէ նէյր օլունաճադ տը։

Սէնելիկի բէյնի օլարադ 200, Ալթը այլուղը 110, Իւչ այլուղը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իչին պէհէր նումէրօսունա բօսթա իւճրէթի ալընաճաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սրրասը պիր տէֆա-ըդ 3, իկի տէֆա իչին 2, իւչ տէֆա իչին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան գիյատէ օ-լան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իչին այ-րըճա բազարըդ օլունուր։

Տաշրալարատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանա-թըն բօսթա մէտարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին իւզէրինէ օլատուղու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ, ՊԷԼԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏՔԸ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆՔԸ ՍԱՅՍԻՊԻՅԻ ՄԻՋԻՈՒԹԱՒԼԻՔԻ ՎԱՂԱԶԷՄԱՆ

ԱՍԻԹԱՆԷ 31 ՄԱՐՏ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԷՐԷՐՈՊԱՅԻ ԲՈՒՀՊԱՆԼԱՐ

Գօրէնսբօնատան տը Պէրլին նամ զաղէթա տէր։

Պալէատէքի սէրնամէ իլէ Բօմ-ատա պատը լան Օբինիօնէ նամ զաղէ-թա, չայանը տիզ գամ պիր պէնա նէյր իմմիչ, վէ ամիտէքի ճիւմլէլէր օղու-նայօր։

“Բրէնա տը Պիզմարդ, մահը հա-լին 3 իւնճիւ կիւնիւ, մէքթէպլէր նէզարէթի մէսէլէսինատէն տօլայը բուհպան ֆրդասընա դարշը մէճլի-սի մէպուսանատա ղուհուրա կէլէն միւպահասա իչին Ցրէզատա շէհրի թատրաֆընատան բրէնսի միւշարիւէյհէ իրսալ օլունան թէպրիքլէրէ ճէվապ կէլէսէյի պըրատա շէյլէ եապմը չ տը։

“Նէյէթիմիզ, տէվլէթ իլէ Քիլիսէ իչինատէ վէ քէզալէք մուխթէլիֆ մէզհէպլէր իչինատէ սուլհուն պադ-սընատան վէ տէվլէթ իլէ քիլիսէյէ ըսղըմ օլան հուզուզու մէշրուա վէ հիւքիւմէթլէրինէ րիայէթ օլունմա-սընատան իպարէթ օլուպ, ումարըզ քի, պի ալիհի թէալա միւվաֆֆազ տա օլապիլիրիզ։ . . . »

“Ալման պաշ վէքիլինէն իշ պու-քէլիսինթը, Տէվլէթ իլէ Քիլիսէնին միւնասէպաթը հազրընատա Բրուսիա հիւքիւմէթինէն իհթիյար կէլէսէյի բրօկրամը ահքեամընը միւնասիբ օլուզու կիպի, պիւթիւն Էւրոպա մէմալիքինատէ պուլունան էֆքեարը սէրպէսէյի թարաֆտարը ֆրդասընէն էլէեվմ քէմալը խալ իսէթ վէ շայանը մէտհ պիր խահիշլէ հալ ու թէավիյէյէ չալըշըրը մէսէլէսինի ֆասլ ու թէավիյէսինի տախի հավի տիր։

Պիր գաչ կիւնատէն պէրու, Ալէ-մանեայը հէյէճանը հալէ վաղ խատէն մուարաղայի աղիսէ, եալընըզ Պէր-լինատէ օրմայըզ, Վիէննա վէ Փարիս վէ Բօմպա տա սէրպէսէթ կէլէյօր։ Հիւանի ախպադ վէ հազդանէյէթ վէ զամիր ու մէղհէպ էասալարը իւղէրի-նէ միւէսսէս օլան սէրպէսէյէթ տա-յիմա դավիէն թասահուպ օլունա-ճադ, հիւքիւմէթի բուհանէյէնին միւսիմպադիլլէյի ճիհէթի իլէ, տէվ-լէթ քիլիսէյէ միւթի տիր տէյի զանն ու ֆէհմինատէ պուլունանլարա դար-շը։

“Բրուսիատա, մէքթէպլէրին նէ-զարէթի բուհպան թարիդաթը էլլին-տէ խոր։ Նէ իչին պունուն իչին եէ-նի դանուն դօնատու։ Զիւնքի թա-րիդաթը մէղքիւրէնին, խուսուսի իլէ Գամբէթա ըէհապինին պիրինչը-մը, տէյիլ տէվլէթէ մուխալէֆէթէ, իլլա մէսէնէյէթ վէ թէնվիրի էֆ-քեարա մուխալիֆէթէ պաշլատը։ Բուհպանլարըն մէվատը մէզհէպլէր-տէ կէօսթէրիքլէրի ճէպը սէպէպլի իլէ, տէվլէթ, պու վէճհէնէ թէհտիտ ալթընա կիրմիշ օլան զամիր սերպէ-սիյէթինի մուհաֆազա, վէ մէքթէպ-լէրին նէզարէթինի պիզ զամ տէր էօհ-տէ իյէմիշ տիր. խուսուսի իլէ, նէ-զարէթի մէղքիւրէ, տէվլէթին հու-զուզու մէշրուատանատան մատատա օլուպ, ըէհապին, նիզամաթը միլլէյ-յի պիլիպ, օնա բիսայէթ իհմէքլիյի էօյրէնմէյի հալտէ, նէզարէթէ միւգ-թէտիր վէ շայէսթէ օրմատըգճա, թա-րիդաթը մէղքիւրէյէ թէրք օլունա-մաղ։ . . . »

“Օբինիօնէ զաղէթասը, Պէրլին-տէ միլլէթ մէճլիսինատէ վազը օլան ոսն վուգուաթլարատան իսթիֆատէ ի-լէ, իհմալեա էհալիսի վէ հիւքիւմ-թինատէ տախի իճրասընը նասիհաթ կէլէյօր։ Զաղէթայի մէղքիւր, իհմա-եալը ըէհապինինատէն պահս իհմիյի սը բատա “էկէրչի բրէնա տը Պիզմար-գը Ալէմանեատաքի իւլթրամոնթէն-լէրէ տէտիյի կիպի, իհմալեալը ըէ-հապինինէ եիւզլէրինէ զարշը “սիզ վամանբէրվեր տէյիսինիզ” տէնատիյի հալտէ, պունլար նասը՞լ հիատէթլէն-մէյէճէքլէր։ »

Ինկիլթէրրա բարլամէնթօսու, Լի-վըրբուլ մէպուսու Մ. Մաքֆիլին վէ պիր գաչ մէպուսանլէն իհթիքլէրի թէքլիֆի ուզուն ուզատը նազարը մուհմալա վէ մուզաքէրէյէ ալմը՞շ, վէ թէքլիֆի մէղքիւր իսէ, Աքօչիա սէվահիլինին վէ մէմալիքի մէղքիւ-ըէնին վէ Ինկիլթէրրանըն ճիհէթի Շիմալ էյէսինին վէ պաշլըճա թիւճճար լիմանլարընին մուհաֆազասը իչին լազըմ օլան իսթիհքամաթըն տեր հալ ինչասընատան իպարէթ տիր։

Թէքլիֆի մէղքիւր իւղէրինէ շէ-տիա պիր միւճատէլէ զուհուր իլէ, պահրիյէ նազարը Մ. Դարտվիլ, Մ. Մաքֆի իլէ տօսթլարընը իհթայի թէքլիֆին էհէմմիյէթատէն խալի օլ-մատըգընը դապուլ, ֆագատ թէքլի-ֆի մէղքիւրուն իճրասընը նամիւմ-քին խատէկինի ճէվապ կէլէմիշ տիր։

Ավընիր Նասիօնալ նամ զաղէթա-տա օղունատուզունա նազարէն, Պէլ-ֆօր շէհրինատէ իգամէթ իտէն Ալա-ման ասքէրլէրի, պիր տիւղիյէ սիլքի ասքէրիյէտէն դաչըպ Զվիչէրիա թօր-լաղընա կէչիյօրլար։ Եախօտ Ֆրան-սատա էճնէպի միլլէթլէրատէն մի-ըէքքէպ օլան պէօլիւքլէրէ կիրիյօր-լար։ Կէչէնէրատէ թէքմիլ պիր պէօ-լիւք ասքէր պու վէճհէնէ զայպ օլմուշ-լար, վէ գապահամի սահիպլէրինի թուրմամագ իչին ճիվար օրմանլարընա-տա մուհաֆըզ ասքէրլէրինէն թագ իսլ-լէրի պիր ֆասիլատի մուճիպ օլմամը-ը։

Թէքրարէն Պէլֆօրատ ավտէթ իթ-մէք նիյէթի իլէ կիտէն դաչաղընպի-րի, թուրթուրուպ, էնոտէքլէր իչին-տէ թիւֆէնկլէ էօլմուրլումիշ տիր։

Պավ իէրա հիւքիւմէթինէն մալ-լէ նազարը, էվվէլճէ պիր խապէր վերմէքսիզ ին, 1866 տաքի ադճէ մու-դավէլէսի միւճիպինճէ զարպ օլուն-մուշ օլան Ավսթրիա ֆիօրինէրինին Պավ իէրա մէմալիքինատէ բիյաչայա չըզարը ընասընը մէնմու իյէմիշ տիր։ Մէղքիւր սիքքէրը չիմախէ գատար Ալէմանեատանը քեատֆֆէի մահալ-լինատէ սերպէսթճէ աղընըզ վէրիլ-մէքտէ իսի։

Ինկիլթէրրա հէյէթի վիքէ-լասը, Ինթերնասիօնալ ճէմիյէթի ի-ղէրինէ ամէլի սայիրէնին էֆքեարը-նա իլհադ պուլունմայը, ֆագատ, էճնէպի միւթէհարրիքլէրինին Ինկիլ-թէրրա մէմալիքինատէ իլթիճա պու-մասը իլէ կէրէք ամէլի մէրդումէ վէ կէրէք Ինկիլթէրրա տէվլէթի իչին մուխթարասը խուսկինի թա-նըմը՞շ, վէ մէմալիքի սայիրէատէն կէ-լէն ճիւմհուր էֆքեարը ատամարը Ինկիլթէրրա մէմալիքինատէն թարաը իլէ պու թարդ ույղունուղլուղըրը-էօնիւնիւ ալմադ էֆքեարընա պու-լունմադա, վէ թէպարիի մէղքիւ-ըուն իճրասընը պիր վագթը միւնա-սիպ թէրք ու թէէլիսիր իմմէք ըէյ-լէրինէ մէնութ օլատուղու հալտէ, իշ պու էֆքեարընը տօսթ տէվլէթլէրէ իսպար իյէմիշ տիր։

ՄԱՐՏ 18 Ի ԻՍԵԱՆԸ ՀԱԳԴԸՆՏԱ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆՈՒՆ ԱԶՏԸԼԸ ԹԷՖԹԻԹ

Մ. ԹԻԷՐԻՆ ՇԷՀԱՏԷԹԻ

Մէճմուանընն 1036 ընճը նիւսխէօնատէն պապըյէ վէ խիթամ.

Պու զատար թաֆսիլաթա կիրիշ-մէմին սէպէպի շու տուր քի պիր թա-զամ ատամլար, հարպ տիվանլարընին, ասքարընը մուհաքէմէլէրինի կէճիք-տիրմէլէրինատէն չէշլէ պիր նէթիճէ չըզարարաղ ատէտիրէ քի հիւքիւմէթ, ասայիշի հալի մուհաֆազա իյէմէք-լիքատէ կէվշէք տատվրանմադատա տը-ր տէյի։

Ճէսարէթի իտէրէք տէրիմ քի թամ իքի այ փարիս էօնիւնատէ տէհշէթլու պիր զավզայա կիրիշէն պիր հիւքիւ-մէթի կէվշէք տատվրանը պիր հիւ-քիւմէթի տէյիլ տիր։

Հիչ պիր հիւքիւմէթի, պու զա-տար ճէսուրլուղա վէ սէպաթլէ հա-րէքէթի իմմէմիշ տիր։ Ֆագատ նի-հայէթի պէն իմիսալը բօլիթիգա թարաֆտարը՝ Պունատա տիմէք իսթէմէմ քի ուֆագ պիր ույղուն-սուզլուգ վուգուխատ, անիտ վէ սէպաթ իւզրէ էօնիւնիւ ալմանը-ատյի, ֆագատ շունու տէրիմ քի թէքմիլ սուրէթատէ պիզէ հէմֆիքեար օրմայանլար, սիւչմէն վէ եախօտ իմթիֆաղը խաֆի իճրասընատա պու-լունուր ատատմար ատտ օլունմամը-ը բրլար։

Շունու տախի պիրմէլիսիզ քի, տիւչմէն տէյի զանն կյէտիյիմիզ ա-տատմար, տիւչմէն տէյիլ տիրլէր։

Պէօյլէճէ մուխթէլիֆ ֆիքրդ ալբա-տան օլան պիր թազամ ատատմար, զամարայա եազլաշըզլարընատա, ուզազատան զայէթլէ խասիմ ատատ իթ-միշ օլատուգլարը ատատմարընն, խասիմ ատատմար օրմայըզ, իլլա քէնտի էֆ-քեարլարընա խըտմէթ իմմէմէէն ատատ-լար օլատուղլարընն անիտ ֆարդը-նա վարը բրլար։

Պէն էօյլէ զանն խէրիմ քի հիւ-քիւմէթ ատատմարը տախի, պէօյլէճէ ֆէյլէսօֆ կիպի հարէքէթ կյէմէլի տիրլէր։ Պիզ, ատատ պիր հալտէ պուլունուպ, սապր իմթիյիմիզատէ, վէ պիրիպիրիմիզ իլէ ատալէթ ու հազդանկյէթ լուզրէ տավրանարը-մըզատա, զկյատէ էմին սուրէթատէ ֆիքիրլէրի թէսբին ղըլարըզ նէթէ-քիմ պիր չօգ թէատապրի չէտիատէ իմ-թիխաղ խէրէք։

Պունու պէօյլէճէ եաբալը ըմըզ վագըթ տիկէր պիր չէյ տահա վար տը-ր քի անը տախի իճրա իմմէլի-յիզ, վէ խէճէյիզ, եանի տիմէք խսմէրիմ քի Բրուսիալըլարըն, Ֆը-րանսա թօրբաղընը թէրք կյէմէլէրի-նէ չալըշմալըյըզ, պու չէյ վագրա, միւշքիլ պիր իշ տիր, պունու իգրար ի-տէրիմ։ Բրուսիալըլարըն, Ֆրանսա թօրբաղընը թէրք կյէմէլէրինէ մու-վաֆֆագ օրմադ իչին, էյի տավրան-մալըյըզ, եանի, քէնտի գուվվէթի-նի հիսս խատէն վէ պօշ եէրէ գուվ-վէթինի իսթիմալ իմմէք խսթէմէյէն պիր հիւքիւմէթի կիպի հարէքէթ կյ-էմէլիյիզ։ Պունատան տա մատատա, ագճէ ըմըզ տը ը, ագճէ թէատրիք

իթմէք իչին իսէ, իթիպար լաղըմ տը, իթիպար սահիպի օլմագ իչին տախի ֆիքիրլէրին ասուտէ պիր հալտէ պուլունմալարը լաղըմ տը։

Գարկաչալը պիր բօլ իթիդա իթթիխաղը իլէ, իթիպարըմըզա ազաճըգ սէքթէ կէլուիքսէ, վատէսինտէն էվվէլ վերէճէյիմիզ ագճէտէն ըսքօնթօ իթտիրմէք ղիյատէ կիւճլէշիր վէ ասուտէ հալտէ պուլունտուղումուզ վագըթ սէքիզ կիւնտէ եաբատիլիր օլտուղումուզ շէյի, ունճադ օն պէշ կիւնտէ պաչա չըդարապիլիրիզ։ Իմոի էօյլէ մէմուլ իսէրսի՝ քի միլլէթ մէճլիսի, էֆքէարըմըզա էմնիյէթ վէ մուավէնէթ իյլէտիքսէ, մէնզիլի մոդասէտէ վասըլ օլուրուզ տէյի։ Նասըլ քի կէօրմէքտէսինիզ բօլ իթիդ այի հաղըրէսէն պահս իթմէքտէ յիմ՝ չիւնքի, բէյնս էֆէնտի, բաբօրթօեու զալէմէ ալմատան մագսէտ, մէմալիքին ահվալինի պիլտիրմէքլիքտէն իպարէթ օլաճաղընը պիզլէրէ պիլտիրմիշ տիր։ Իմոի, պէնիմ էմնիյէթիմ՝ վար տը, պէն էօյլէ զանն իսէրիմ հալը հաղըրըմըզ հալէա աղըր տը, ֆագաթ, էմրի իթիտալ իզրէ տամ ամանաճագ վէ սապր իսէճէք օլուր իսէք, ֆէլքէթիմիզ ին սոնու կէլիպ, ենինտէն էյի պիր հալտէ պուլունուրուզ։

Թօբրաղըմըզ զուրթարըլըպ, ապքի էսկի հալինի քէսպ իթմիշ օլան իթիպարըմըզ, թէքմիլ սուրէթտէ իսլահէ եիւզ թուտաճագ վէ կէլէճէք սէնէ եէնինտէն թէճէմմիւ իյլէտիյիմիզտէ, իշլերին ղիյատսի իլէ էյի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլաուղունու կէօրէճէքսինիզ։

Իշթէ սիզլերէ սէօյլէյէճէք օլաուզամ չէյլեր պունդար իսի, պունդարը քէմալի խուրուքեարլըգ իլէ սէօյլէմիշիմ տիր։ Շիմոի, էկեր սայիր սիւալ իսէճէք չէյլերինիզ վար իսէ, լաղըմ կէլէն ճէվապը վերմէյէ հաղըրըմ։

———

Թէհրանտան կէլէն մէքթուպլարատան աղնաչըլալըգնա կէօրէ, ալֆրանկա յունվար 3 եավսա 4 տէն փետրուար 22 սինէ դատար՝ վէ պէլքի տահա ղիյատէ պիր տիւղիյէ գար եաղըպ, սօուղուն տէրէճէսի, միզանը հավատա զէրօտան 15 տէրէճէ ատչաղըյա դատար էնմիշ քի, Թէհէրան իչին բէք չօղ սօուղ տէմէք տիր։

Իրան հիւքիմէթինին Ջէնճիյանատան կէլէն պուզատայ քէվրանընտան սէքիզ դամըրճը վէ իսայլի դամըր թէլէֆ վէ պայ օրմուշ օլաուղու կիպի Քէրմանշահատան Թէհէրանա ադճէ կէթիրմէքտէ օլան տիկէր պիր քէվրան տախի քեամիլէն ղայպ օրմուշ տուր, վէ պիր դաչ կիւն սօղրա գարարը ալթնատան եէնինտէն պուլունմուշ տուր։

Պու սէնէ չօղ գար եաղարը սեպէպլէ, մահսուլաթը էյի օլաճաղը վէ պու վէճհէյլէ Իրան մէմալիքինատ զուհուր իսէն ֆագըրըլըգ մահվ գըլընաճաղը մէմալ տուր։

Իրան սատարէթի, զախրէսի չօղ օլան էյալէթլէրատէն, ֆագըր պէլատէր իչին զախրէ կէթիրթմիշ տիր վէ էմրի Սատրազամի իլէ Ռուսիատա խայլի մըդատար ուն տաթն ալընըպ, մէսաբիհաթը քիւլլէյէ իլէ Թէհէրանա նադլ օլունմուշ տուր։ Սատրազամը միշարիլէյհ, օրտու վէ էհալի իչին ֆուրսունլար լինշա իթտիրթմիշ վէ շիմոյէ գատար էթմէյին պաթմանը պիր ֆրանգա սաթըրըմշ տը։

Սօղ ադլարտա տիլէնճիլէրին կէղինմէսի մէմնու խիրմիշ վէ ֆուգարարը իչին խայրաթխանէլէր քիւչատ իլէ, կինտէ պիր տէֆա չօրպա գէլէ էթմէք վէ էթ վէ քէօմիւր վէ մոմ թէվզի օլունույօր։ պու խայրաթխանէլէրատէ պիրեր տէ տայիրէ թաստիս կըլընըպ օրատա հասթալար դայրըլըյօր։

Պունատան պաշգա, շէհրին իչինտէքի ֆուգարարար իչին իքի հասթասանէ վէ պիր տէ էօքսիզխանէ եաբըլմըշ տը։ Պու արա իշ պու էօքսիզխանէտէ իքի եիւզտէն միւթէճավիզ չօճուգլար հիւքիւմէթին մէտարիֆի իլէ եէտիրիլիյօր կիյինտիրիլիյօր, վէ թէրպիյէ եիթտիրիլիյօր։ Պունդարատան մատատա օնդարա պիր սաանթ տախի էօյրէթտիրիլիյօր։ Պու պիչարէ էօքսիզլէրին իլէրիտէ էյի ամէլէ օլաճաղլարը մէմուլ տուր։

Իրանատա չայանը թէէսսիֆ օլան մոտատ բիյաչատա սիքքէ վէ ադճէ պուլունմամատը տը, պու հալ՝ իշլերին թաժիլի վէ կէչէն սէնէլերին մոհտուլմը ֆէնտա օրմանատան նէշէթ իյլէմիշ տիր։ Հիւքիւմէթ պու պապատէ խայլի ֆէտաքեարլըգ իպրաղ իյլէյօր։ Մէսէլա կէչէնլէրատէ եիրմի պինտէն ղիյատէ քէսան, թալիմատէ մէյսանընատա թօրանընը օրտուղարընատան, Սատրազամ հաղրէթլէրի, չօրուգ չօճուգա վէ դարբյա ադճէ թէմիզ իյլէմիշ տիր։ Պիր թարաֆատան դար կէմէքտէ վէ սօուգ իթմէքտէ իքէն օրատա թօրանան ճէմիյէթին իշ պու հալի հիւքիւմէթին մէրհամէթինէ միւհթաճ վէ մոդհար օրմուշ տուր։ Բէմալէ իրմիշ օլան ատատիրատա պիրեր ֆրանգ վէ չօճուգլարա էլլիշէր սանթիմ վերիլիյօր։ Հաֆթատատ իքի եախոտ իշ տէֆա ադճէ թէմիզլի օրմանույօր։

Տիւէլի էճնէպիյէ սէֆիրլէրի, սէֆալէթին էտինիրիւ ալմադ իչին հիւքիւմէթին իպրաղ իյլէտիյի զայրէթլէրինատէն խօշնուտ օլույօրլար։ Ինկիլիզ սէֆարէթի իշ պու համիյէթէ մուալէնէթ իյլէյօր։

Շէհամէթլու տէվլէթլու Իրան շահը հաղրէթլէրի, կէչէնլէրատ սայտու շիքեարա կիթտիյինատէ, պիր ճանարարա թէատուֆ իլէ, վուրմուշ իսէտ ճանարար էօրմէյիպ, միւշարիլէյհին մայէթինատէ օրան զէվաթ իզրէրինէ հիճիմ իյլէտիքտէ, տիկէր պիր գարապինա իլէ վուրուպ էօրտիւրմիւշ տիր։

Գարշը թարաֆտա, պիր կուլիպատէն ալընմա թահմա բարչարը իլէ եաբըլմըշ պիր դարբօրա վար իսի։

Զօճուգլար, պու նէ հալ տը տէյի մէրզումատէն սիւալ օլունտուդտա, Նէօյիի եօլու սաքինէրինատէն օրտուղլարը, մէքթէպտէ տաեադ եէմէտէն օտանարադ, Բօպէնսօն նատըլքի քէնտի ճէղիրէսինատ խոթէտյինի եարար վէ մէքթէպտէ կիթմէղ իսի, էօյլէ տէ քէնտիլեր Բօպէնսօն կիպի էօմիւր կէչիրմէք իչին անա վէ պապարընատան այրըլմըշ օրտուղլարընը պիրա թերէտուիտ պայան իսէրլեր։

Պու սէպէպտէն չէօլ պիր ճէղիրէ արաեըպ, մէզքիւր Կրանտ — ժոթ ճէղիրէսինի պուրմուշլար։

Շունատան պունատան թօրըմըշ օլաուղարը պիր իքի ղուրուշ իլէ թէտարիք իսէպլիմիշ օլաուղարը եէեէճէքլեր, էլ վերմէտիկինատէն, տէնիզտէ վէ դարատա ավ ավլանայա մէճպուր պուլունմադտա իսիլեր։ տէնիզ դըեըրընտա պուլտուղարը պիր դաչ օլթա իլէ պաղըդ ավլանտատա հաղըրըզ կէօրտիւքլերի կիպի, իչլերինտէն պիրիսի տախի, եըլ պաշընտա պիրիսինատէն հէտիյէ պէրմշ օլաուղու պիր եայ վէ օդ իլէ պիր սու սըչանը էօլտիւրիւպ, տէրիսինի սոյմուշլար վէ էթինի իսէ, եէմէք իչին բիշիրմիշլեր իսի։

Մէրգում կէմիճի, չօճուգլարը պու հալի լուղրինէ թէճաճիւպ իյլէ-կիտէն դանալը ամէլիյաթը ինչաիյէսինէ քէմալը կէրմի իլէ զայրէթ օլունույօր։ Ումուլուր քի, կէլէճէք եաղը գուրագլըգտան, կէչէն սէնէ կիպի պօղկունլուգ օլմադ։

Իրան շըմէն տը ֆէրլերի իլէ մատենիյաթը իմթիյազը պիր ինկիլիզ գումբանեասընա վերիլէճէյի զանն օլունույօր։

Թէպրիզ իլէ Մազէնտէրան թարիգլերինին ինչասը հավալար սէպպի իլէ պիր դաչ կիւն թահթիլ օլունմուշ տուր։

———

Ն Է Վ Ի Ց Է

ԻՖԻ ԲՕՊԷՆՍՕՆԼԱՐ

Գայրդ ճընըն պիրի՝ կէչէնէրատ, Աղչիէրատ մագը Կրանտ ֆաթ ճէղիրէսինատէն կէչմէքտէ իքէն, տոլա աթէշ կէօրմէտիյի հալտէ, պիր տիւման դօղուսու ալտրգտա թէճաճիւպատ զալըպ, տիւմանըն նէրէտէն կէլմէքտէ օլաուղունու աղնատադ իչին էօթէ պէրի արաշաբրդտա, թօբրաղ ըն ալթնատան, ղօպա պօրուտու դալընըզընատա աչըլմըշ պիր ատլիքտէն տիշարը չըդմադտա օլաուղունու կէօրիւր վէ մէղքիւր տէլիյի թէֆթիշ վէ մուայենէ իթմէքտէ իքէն, եէր ալթնատան չօճուգ սէտի ալըպ, եինէ էթրաֆը ալտաշաբրմիյա չըդար վէ նիհայէթ, պիր նէվի մուզարայա բասթ կէլիր, պու մաղարանըն զաբուտու, աղաճ տալ լարը իլէ գարտարըմըշ իտի։ Կիրէր մէղքիւր մաղարայա վէ օրատա օն իքի օն իշ եաշլարընատա իքի նէֆէր չօճուգ կէօրիւր, պու չօճուգլար օլ ալա քէնտի թատավարընը հաղըրըլատադտա իտիլեր։ Թատավարը իսէ, քիւլ իչինտէ բիշիրիմիշ տէօրթ թանէ բաթմաթէս վէ սու իչինտէ ըլտարըմըշ միյան քէօքիւնտէն թէրթիպ օլունմուշ պիր շուրուպատան իպարէթ իտի։

Պիր նէվի սուֆրա իւզէրինտէ, պիր չօղ պահարը էթմէք բարչալարը, եարըմ սուճուգ, վէ չավատրատան եարըմըշ տէօրթ թանէ ուֆագ էթմէք վար իտի։

Գարշը թարաֆտա՝ պիր կուլիպատէն ալընմա թահմա բարչարը իլէ եաբըմըշ պիր դարբօրա վար իտի։

Զօճուգլար, պու նէ հալ տը տէյի մէրզումատէն սիւալ օլունտուդտա, Նէօյիի եօլու սաքինէրինատէն օրտուղլարընը, մէքթէպտէ տաեադ եէմէտէն օտանարադ, Բօպէնսօն նատըլքի քէնտի ճէղիրէսինատ խոթէտյինի եարար վէ մէքթէպտէ կիթմէղ իտի, էօյլէ տէ քէնտիլեր Բօպէնսօն կիպի էօմիւր կէչիրմէք իչին անա վէ պապարընատան այրըլմըշ օլաուղարընը պիրա թերէտուիտ պայան իսէրլեր։

Պու սէպէպտէն չէօլ պիր ճէղիրէ արաեըպ, մէզքիւր Կրանտ — ժոթ ճէղիրէսինի պուրմուշլար։

Շունատան պունատան թօրըմըշ օլաուղարը պիր իքի ղուրուշ իլէ թէտարիք իսէպլիմիշ օլաուղարը եէեէճէքլեր, էլ վերմէտիկինատէն, տէնիզտէ վէ դարատա ավ ավլանայա մէճպուր պուլունմադտա իսիլեր։ տէնիզ դըեըրընտա պուլտուղարը պիր դաչ օլթա իլէ պաղըդ ավլանտատա հաղըրըզ կէօրտիւքլերի կիպի, իչլերինտէն պիրիսի տախի, եըլ պաշընտա պիրիսինատէն հէտիյէ պէրմշ օլաուղու պիր եայ վէ օդ իլէ պիր սու սըչանը էօլտիւրիւպ, տէրիսինի սոյմուշլար վէ էթինի իսէ, եէմէք իչին բիշիրմիշլեր իսի։

Մէրգում կէմիճի, չօճուգլարը պու հալի լուղրինէ թէճաճիւպ իյլէ-

տիքտէն սօղրա ալըպ վէ պապարընատան խանէլէրինէ կէօթիւրիւր։ ատաարը, պունարը, դըրդ սէքիզ սաաթտան պէրու էօթէ պէրի արաեըպ պուլամատըգլարը իչին պէօյիւք քէտէր իչինտէ պուլունմագտա խոիլեր։ Էվլատարը պիր տահա մէքթէպտէն գաչմասընըզար իչին լաղըմ կէլէն թէտտարիր իթթիխաղ օլունմագ օլտուգտան մնատա, իհթիմալ տը ը քի Բօպէնսօն օգուտնաեը տախի պունտան պէօյլէ եատադ իտէճէքլեր տիր։

— Վերիթա զազէթասընին խատրէսի, 1872 յունվար վէ փետրուար այլարընատա տէնիզ գաղալարընին ըսթաթիսթիքինի նէշր իյլէմիշ տիր։ Սթաթիսթիքի մէղքիւրտէ, չըգան յունվար այընատա զարգ ու թէլէֆ օլմուշ օլան եէլքէն կէմիլերի 260 գըթայա վէ փետրուար այընատա 160 գըթա կէմիյէ եանի ճէման 420 գըթա կէմիյէ պալիզ օլուպ, պունլարըն 256 ը Ինկիլիզ վէ 38 ի Ֆրանսըզ վէ 25 ի Ամերիգան վէ 22 ի Ալման վէ 20 ի Եունան վէ 14 իւ Իթալեան վէ 11 ի Ֆիլէմենկ վէ 9 ու Նօրվէճիա վէ 4 իւ Տանիմարգա վէ 4 իւ Շուէտ վէ 3 իւ Նէմցէ վէ 2 ի Սպանեօլ վէ 1 ի Օսմանլը վէ 1 ի Ռուս վէ 1 ի Նիգարագուա կէմիսի վէ 3 ի տախի նամուլիւմ կէմիլեր օլաուզու ատնաչըլմըշ տը։

Ել գատար միւտաէթ իչինտէ 39 թանէ տախի վարօր զարդ ու նապէսիա օլմուշ տուր։

———

Թ Է Լ Է Կ Ր Ա Ֆ Ի Ց Է

Ֆայ իա 10 ապրիլ։

Ֆրանսա վէ Պէլճիգա հիւքիւմէթի մէյանընատա ճարի օլան թարիֆարատա խոխալ օլունմագ թէպլիսիւլթ իչին, Պրիսսէլատ Ֆրանսա սէֆիրի մարիֆէթի իլէ աչըլան միւզաքերամ, Պէլճիգա թարաֆընատան հիւմմի դապուլ իյլէթ պուլմուշ տուր։

Լօնդրատա մուդիմ Ֆրանսա սէֆիրի տիւգ տը Պրօկլինին խոթիֆա իյլէտյի թէվմուրէն սէօյլէնիյօր։

Մատրիտ 9 ապրիլ։

Սպանեանընը Գոմարընները էյալէթինատ կէօրիւնէն պաղը տօն Գարլօ պէօլիւքլերի, հիւքիւմէթ ատաքիրի թարաֆընատան թադիպ վէ թար ումար գըլընմուշ տը։ Պիւթիւն մէմալիք իչինտէ չիմոի պէօյիւք ատայիշ հիւքմ իսէ յօր։

Վիէննա 10 ապրիլ։

Բումբէլի էսհամը	75, 15
Ասմբրօ—օթօման պանգա	136
Գրէսի Ասմբրօ—թիւրք.	131
Ասֆիս	108, 35

Հաշմէթլու Ասմբրիա իմբէրաթօրու, եաղընատա Պանամա սէյահաթ պույուրատագ տը։

Սէն—Բէթերսպուրկատան ալընան խայրատզ խաբերէր վէ չէհրի մէղատ զաղէթալարընը թահրիքամիզ լիսան դուլլանմալարը սէպէպլէ պօրատա կէմիլէք տիր։

Հաշմէթլու Ասմբրիա իմբէրաթօրունուն պիրատերի քէպիրի արչիտիւք Շարլ Լուի, մահը հալին նիհայէթինէ տօղրու Սթանպօլա ալիմէթ իյլէմէք թատավուրունատա օլաուղու թէվմուր պուլմուշ տուր։

Պերլին 10 ապր։

Մ. Սիմոն մէպուսան մէճլիսի քէպիրինէ ըէյիս վէ Բրէնս Հօհենլօհէ իլէ Մ. Պէնիկզէն տախի ըէյիսի տանիլէր ինթիխապ օլունմուշլար տը։

Պրիսսէլ 10 ապր։

Պանդանընը աքանթօսունուն ֆիյաթը եիւզտէ իւչ պուչուգ եիւքսէլմիշ տիր։

Մարտիս 10 ապրիլ։

Հէյեէթի վիւքէլանը, Գօրթէզ նամ միլլէթ մէճլիսնէ 30 րէյ էքսէրիյէթ պուլաճաղընը թոխմին կյէյօր։

ՍԱՐԱՖԻՑԷ

1872 Մարտ 31։

Լիրայի Օսմ. 100 ղրշ. հիսապը իլէ։

Ինգլիզ լիրաը	109— փր.
Ֆրանսզ ալթունու	86—35 »
Բօլ	89— 8 »
Գրամից ալթունու	51—23 »
Պէյաղ Մէճիտիյէ (ֆարգը)	1—33 »
Պէշլիք վէ մէթալիք (ֆարգը)	104—— »
Պաղրը	118—30 »

Ղ.ԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Մարտ 30 Միշամ դարանը	57–27
» 31 Սապահ աչքլը	57–18
» » Սաաթ 3	57–25

1865 իսթիքրազը	356– —
1863 »	350– —
1869 »	301– —
Սօսիէթէ ժէնէրալ	12– 32
Գրէտի »	17– 30
Շըմէնտրֆէր սէնդիքէրի	176– 50

Սօսիէթէ Ալթրօ Թիւրք 1190։
Թրամվայ 1230։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Սատարէթուդմա միսմէչար մուալինի վէ Պապը Ալի էվրադ միսալրի սատաէթլու Բիրլա պէյ էֆէնտի հաղրէմլէրինէ Մէճիտիյէ նիշանը ղէյշանընին իչինտի բիր թպէսի իհսան պույրուլմուշ տուր։

— Աղիզ էյէ վաքօրլարընատան Շէրէֆ Բէոան նամ վաքօր ճիսատէսին պին պէշ եիւզէն միլթէճամիզ հաճըլարը համիլ օլարագ, էնպայի բահտէ օղրատըլը իսկէլէլերէ եօլճուտունու չէղարտըտան սօղրա սէքիզ եիւզ հաճը իլէ տիւնքի կիւն ցէր սատաէթ լիմանընա վարըլ օլմուշ։

Իքի կիւն սօղրա տախի եէնէ լուարէի մէղքիւրէ վաքօրլարընատան Գարա նամ վաքօրուն քիւլլիյէթլի հաճըլար իլէ ցէրսատաէթէ կէլմէք իւզրէ, Սիէյիշէն մուրուր իմտիլի տիպարը թէլէկրաֆիյէսէն պիր։

— Թունուս վալիսի տէվլէթլու Սատը բաշա հաղրէմլէրի թարաֆընատան իւմէրայի Թունուսիյէսէն սատաէթլու Հիւսէյին բաշա հաղրէմլէրի, մէմուրիյէթի մահսուսէ իլէ իմտաեայա կէօնտէրիլմիյինի պաղը ղողէթալար բիրիյէթի իսէյօր։

— Բաղար իրմէսի կիւնիւ Մաղթատան կէլէն Ինգիլիզ վաքօրունուն եօլճուլարը իչինտէ Թունուսատան ֆիլրար իմտիզ օլան իքի նէֆէր մահպուս խաֆիյէ մէմուրլարը մարիֆէթի իլէ տէրատէթի իլէ, Պապը զապթիյէտէ հապսէ իլդա օլունմուշ, վէ ֆիրար իմտիքլէրի իչին ճէզալարընը չէքտիքտէն սօղրա թէքրարէն Թունուսա կէօնտէրիլէճէքլէր պիր։

— Սմիռնայօլատա էքսէր տէֆա ճէզա չէքտիքտէն սօղրա, պիր տահա մէմալիքի Օսմանիյէյէ ատէթ լյէմէք իւզրէ, Եունանիստանա կէօնտէրիլմիշ օլան Եունանլընէն պիրի պու տէֆա վարնա թարիղի իւզրէ, Տէր սատաէթէ կէլիր կէլմէզ, ավաղ ու կիրիֆիթ օլունմուշ տուր։

— Բուսիա տէֆիրի ճէնէրալ Ինգնաթիէֆ ճէնտարլերի, տիւն տիշամ զաթը հաղրէմի Սատաղամիյէ վէ վիքէրայի ֆիլատ վէ պաղը մէմուրինի քիրամ հաղարաժընա պիր միքտէմէլ ղէյտֆէթ քէշիտ կյէմիշ տիր։

— Խանէսանը իրանիանէն բէնա իլ—Հանի թէհերանա տուխուլ էյլէտիքտէ, հաշմէթլու տէվլէթլու իրան շահը հաղրէմլէրի ճանիպինտէն իհթիրամսիզ վաֆիրէյ մաղհար օլմուշ տուր։

Իշիտիլտիյինէ կէօրէ, բրէնսի միւշարիէյհ, Գաղվին վալիսի նասպ ղըլընմըշ տըր։

— Սթանպօլ վէ Պահճէ դաքու վէ Այա Սօֆիա վէ Սուլթան Ահմէտին պաղը մահալլէրինտէ, միւշրիֆի խարաղ օլան ճէսիմ խանէլէրին եըղըլմասը հիւքիւմէթի մէնտուպէնին նազարը տիգդաթընը ճէլգ իտէյօր։

— Նոֆիա նազըրը սապղը տէվլէթլու Ֆաֆուտ բաշա հաղրէմլէրինին, իմթալեասա Գօմ շէհրինին կէօլիւ իւզերինէ պիր եալը իշթիրա իլէ, սուարէլեր վերիլմէքտէ օլտուղա իմթալեան զաղէթալարընա մուհարրեր տիր։

— Խաղինէի ճէլիլ ճանիպինտէն, Մ. Գուլթօ վէ Մ. Գարօ վէ գումբանեասընատան տէյիլ 20,000, իլա 19,000 լիրայի Օսմանի իսմիդրաղ օլունմուշ, վէ Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսի, պիր այ զարֆընատա պիրա ֆայիզ էտա իմմէյի վատ պույուրմուշ, ֆագաթ վատէի մէգբիւրէ հուլալինտէ իյֆա օլունմասընը հալտէ, մէրդուման մուդիրլէրին, կէճիքիլէն կիւնլէր իչին եիւզտէ 15 ֆայիզ ալնայա հաղդըրը օլաճաղը լա թիւրքիտէ մուհարրեր տիր։

— Պարաղը կարապետ խամինտէ պիր քիմէնտէ պունատան չէնտ կիւն ադատէմ Պէյօղլու հարիդ մահալինտէ արատանդն պիրիսինէ տահիպ չըղըպ, տիկէր պիր քիմէնտէյէ տամար վէ էլլի ատէտ լիրայը տախի բէշին ալըբ, պիր գաչ կիւն սօղրա տալ արատանդն տահիպի խապէր ալարագ հիւքիւմէթէ իշթիքեա իյէմէսինտէ, մէրդում կարապետ հիւքիւմէթ թարաֆընատան տէրատէթ օլունուպ, իսթինթադընատա ֆիլվադը տախմէքտարըղը իմմիշ օլտուղունու իգրար իյէտիյինատէն, էլլի ատէտ լիրա կէրի տալընարագ, իքի լիրա տախի ճէզայի նազդի իլէ տէօրթ այ մահպուսիյէթէ հիւքմ օլունմուշ տուր։

---

13 մարտ 1872 Սթանպօլ։

. . . Միւէլլիֆ։

Մէմալիքիմիզտէ նարդ ուտուլի էվայլտէ չարչը աղալարը, վէ պիլ պիրբէ չէհիր էմանէթի պէհիյէսինճէ պիր վազիֆէ հիւքմիտէ կէչմիշ, վէ մէմուրինի միամալէյհիմիտէ միատաթի մէմուրիյէթլէրինտէ զիյատէսի իլէ նասպը այնի տիգդաթ իյէտիքլէրի խուսուս, պաչլըճա էհալինէն հավայիճի զարարլիյէսինտէն օլան նասը ազիզ, վէ էրղագ, վէ էմսալի իւզերինէ նարդ գօյմագատան իպարէթ օլակէլմիշ տիր։

Վագրա պու ուսուլուն իճրասը, ահալյի ֆուգարանդն սիյանէթի էֆքարը խայրիյէսինէ մէպնի ճայիզ կէօրիւլմէքտէ օլտուղունատան, նիյէթ վէ էսասը մէմատուն իսէ տէ, նէթիճէսի սէրպէսթիի թիճարէթի թաղիզ թարաֆընա կէօթիւրմէքտէ օլտուղունատան, էքսէրիա, վէ պէլքի հէր տէֆա մաղսրաթը կէօրիւլմէքտէ, վէ կէօրիւլմէճէյի տէ թապիի պուլունմագատա սրբ։

Կէչէնկերտէ Օսմանլըճա Հագայիդ նամ զաղէթա սերպէսթիի թիճարէթտէն պահս իյէտիկի սրբատա պիր մէմլէքէթի պիր պէտէնէ, վէ թիճարէթի տախի օլ պէտէն իւզրէ ճէրեյան իյէտմէքտէ վէ անդն բուհու մէսապէսինտէ օլանդանա թէչպիհ իտէրէք, իշ պու զան սերպէսթճէ ճէրեյան իյէտիկի հալտէ, վիճուտա նէչվ ու նիւմա պուլուպ վէ քէսպի հայաթ իյէյէճէկի կիպի, պիլ աքս թաղիզի հալինտէ տախի, սրհէթի ինսան իտալէքէզիր օլուբ տէմիշ իսի, վէ հաղրզաթէն տախի էօյլէ տիր։ չինքի։

Պիր մէմլէքէթտէ հէր պիր չէյին ուճուզլուղու վէ պօղլուղու, երպապը թիճարէթ պէյնինտէ ըէգապէթ հուսուլինէ, վէ պու իսէ սերպէսթիի թիճարէթէ միհթաճ վէ մերպութ պուլունտուղունատան, պինապէրին իշ պու նարդ ուսուլինին իթթիֆաքը իլէ, սերպէսթիի թիճարէթին թագիդինտէ ըէգապէթ հասը օլտանյըպ, թիճարէթի էհատիի ինհիսարտէ գալարագ, պիթթապի միհթէքիրլիյէ եօլ աչրմասընա, վէ պու տախի էրզագ վէ էշանընն հավաշ հավաշ պահանմասընա, վէ հաբոտ աչաղը ճինոլէրինին սաթըմասընա, վէ հատտ պունդարատ հիյլէ գարբշարբըմասընա սկսպէպ օլուբ քի, քեաֆֆէսինին տախի ահալի իչին ազ չօղ ֆարգը սուբէթտէ մուղիրբ օլաճաղը չիւքէմիզ տիր։

Շու պահանմա սկսպէպ օլան քէֆիյէթ նասըլ քի մալիմինիզ տիր, կէչէնդերտէ զաղէթայի միհթէպերինիզտէ տախի խասսէթէն իլան պույրուլտուղու իւզրէ, չէհիր էմանէթի պէհիյէսի ճանիպինտէն, նանը ազիզ իւզերինէ նարդ գօնուլարագ, մարտ իպթիտասընատան իմթիպարէն ֆիյատլարը օնար փարա թէնդիլ խորիմիխի, կէօրինիր քի պունատն սոյի նէթիճէսի Գալաթա վէ Պէյօղլու թարաֆլարընատա կէօրիւլմէմէկինտէն, ասլը զաղէթալար միսիլլու, սիզին տախի պունա սայիր չմտիյէ տէկին պիր կէօնտա մուհթալանընը սկսպաթ իմմէմիշ տիր, ֆագաթ, օլ վազիֆատան սէրու Խաթանպօլ թարաֆը ֆուրուճնարընատա բիչիրիլէն վէ նարդը ճարի իւզրէ 2 ղուրուշա վէ 70 փարայա սաթըմագատա օլան ատի նանը ազիզ իլէ պէօրէքճի ֆրանճէլասը ճինոլէրի սատրընա նիսպէթլէ էսմէրճէ վէ աշաղը ճինա ունատան օլտուղլարը չէօյլէ սուբուն, սուբէթի թապիտնա կէլինճէ, զարուրի օլմատրգնա եէնէմէղ սէրէճէտ խասուր օլտուղլարընատան, պու պապտ անալի զիյատէսիյլէ սրգինթը չէքմէքտէ, վէ հէյլէ, էկէր սահիհ իսէ, նարդն իլք կիւնէրինտէ, ալուշամարը, պաղը ֆուրունլարատա էթմէք տախի պուլունմատրղընատան, էրզապը իհթիեաճ, էթմէք պուլմագ իչին, էօթէյէ պէրույէ գօչուշմուշ տուր։

Պու ֆէնալըգլար մուվաճէհէսինտէ, ահանդը իպթիտարատան պուլունմադար, եա Գալաթա խասը ալարագ, վէ եախօտ տիկէր էէմքէրէրէ զոր խէրէք, տէֆի իհթիյաճ էտէպիլիրլէր իսէ տէ, պիր թապըմ ահիզէյի ֆուղարա քի, անլարընն նաֆիզասը չօղ աֆիա սայքի սատէճ էթմէքտէն իպարէթ օլուպ, օ տա պու կէօնա հազմ օլունմազ տէրէճէտ խասուր օլտուղու, վէ զրյէսի 110 բարալըգ Գալաթա խասը տախի ալամասրդլարը հալտէ, սէֆիլիք չէքճէքլերի աչիքեար տրր։

Պու հալատ էկէրչի էմանէթի միչարիկյանընն, իշ պու նարդատան միբասը, էհալիի ֆուգարանդն սիյանէթի իսէ, նասրլ քի էօյլէ օլտուղու սա չիւպհէսիզ տիր. խալիսանէ իիթար խէրիզ քի, նարդ վազընատան իսէ, էթմէյին թամէլէկն, բիչկին, վէ ունարընն էսկի օլմամասընա սիգդաթ պույուրուլա, անալինին չիքրանիյէթինին ճէլգ խիլէճէկինտէ չիքէճ եօգ տուր։

Շունու տախի իլալէթէն պէյան խէրիմ քի, պաղէն կէզմէքտէ օլան թէֆթիշէր մարիֆէթի իլէ, էթմէքլէր մուայէնէ օլունմագատա իսէ տէ, եալընզ վէզնինէ պագըլըպ բիչկին օլուպ օրմամասընա եա տիգդաթ օլունմամագատա, վէ եախօտ օլունուր իսէ տէ, եալընզ եիւզինէ վէ ալթընա պագըլմագլէ էքթիֆա դըլընմագատա, վէ էթմէքճիլէր իսէ զիյատսի իլէ ուսթա օլտուղլարընատան, էթմէյին պու ճինէթլէրինի բիչկին չըգարըպ, ֆագաթ իչթարաֆընը պիսսիպիթիւն խամուր պըրաղմայը բէք ալտա պիլմէքտէ տիրլէր։

. . . Միւէլլիֆ, պու պարտէ իղթիզա խէն միքթալասը զաթընընզա թէրք իյէտիկիմ իլէ պէրապէր, էմանէթի միւշարիլէյհանընն, նաղարը տիգդաթընը, չու խուսուսդար իւզերինէ տավէթ իյէտմէնէ բէճա խուէրիմ։

Մեծարգոյ խմբագիր Մշեմոտ ազգագրոյ։

. . . Լֆիլնոյ։

Մանդուսէի Լիֆքեար դրագրոյ 1840 թուոյն մէջ կարդացի յօդուած մը Ապուչեխցի Հ. զաւակի մը ստորագրութեամբ, որ 1827 թիւ Մանդուսէի մէջ Ապուչեխցի տոմն ստորագրութեամբ յօդուած մը հրատարակելին ով ըլլալը չի քննելով զիս ճրագէր եւ առանց մտածելու ջանացեր է քաղաքականութիւն կայացնել իմ վրայ սուտ ու փուտ աղճատանքներով. ուստի բանիքներս իրեն կուղղեմ, խնդրելով որ լրագրոյդ մէջ տեղի մը չնորհէք։

Ապուչեխցի Հ. զաւակ. ո՞վ հանկրցուց քեզի որ ես Բողոքական եմ, այսչափ առէնէ ի վեր ձեր դպրոցի մէջ կը վարժապետեմ, եթէ Բողոքականութենէ նշոյլ մը զգալի էր իմ վրայ, ինչո՞ւ համար կը նենջէիր մինչեւ ցարդ. եւ հիմայ ելեր կը բանդագուչես։ Դպրոցի մէջ աշխարհագրութեան հոյկաբանութեան, տաճկերէն ու Յունարէն լեզուաց դասերը բողոքականութիւն է որ կը սորվեցնէ, ը-սողնիերո՞ն հաւատացիր։

Դուն խոր քնոյդ մէջէն տակաւին աչքերդ չի բացուած կարող չեղար որոշել թէ Ապուչեխցի-ոն ստորագրութեամբ յօդուածագիրը ո՞վ է. երեւակայութեամբ կայացուցիր իմ վրայ, վասնզի քու մթամտաց աչացդ առջեւ իբրեւ դմտիդ երեւցուցած էն զիս մեր գիւղացի վասակներու։

Բայց չեմ մեղադրէր քեզի, զաւակդ Ապչուեղայ վասնզի դու ալ տակաւին այն ես. որ ինչպէս տղայութեան ատենդ նոյնպէս հիմայ ալ ընկերացդ հետ ելեր աչք կապուտ ըսուած խաղը կը խաղաս։ Աչքերդ սեւ ապակի կապոցով մը պատած զիս բռնել ուզեցիր ձեր կուրօրէն խաղերուն հանդիսատես ըլլալուս եւ ձեզ հոգալուս համար։ Բայց երբ աչքիդ կապոցին տակէն դիտեցիր որ իմ վրայ բիծ մը չկարենաս պիտի գտնել. տեսար որ իմ վարժապետական պաշտօնիս մէջ քու կողծիքիդ հակառակը պիտի գտնես. տեսար որ մէկու մը բողոքականութիւն չի քարոզելս եւ ընդ հակառակը բողոքականութեան տիպերիմ ըլլալս պիտի վկայեն, սկսար ասա եւ անդ խնալով պակել, գրգռել, որոնել բիծ մը որ ճակտիս վրայ դրոշմես։ Բայց ի՞նչ է քու ճարկատ եւ հնարած նիւթդ։

— Դուն կրսես որ ինչ ծառայութիւններ մատուցած ունի յօդուտ Ապչուղայ։ — Ես կրսեմ որ ըրած ծառայութիւններս ապերախտ սրտիդ առջեւ ցոյց չիտամ պիտի. որ եթէ ցոյց տամ, գուցէ քու եւ նմանեցդ սրտերը կարեվէր խոցեմ. զի դուք ձեր հայրենեաց բնաւ օգուտ մը մատուցած չունիք. բայց իմ օգտակար ծառայութիւններուս խսչ եւ խութ եղած էք միշտ, որպէսզի դպրոցի եւ հայրենեաց բարերարները փչէ պակով վարձատրէք։

Դուն կդգաս եղեր եւ կը ծաղրես որ Ե. Խանվեճեանն ալ Ապչուղայի բան մը ըրած է. այն է իւր կազմած ընկերութիւնը։ Ահա այդ է որ քու մթապատ աչքերդ կը խաղէ, որ 40 անդամէ բաղկացեալ բարենպաստակ, անմեղ ընկերութիւն մը վատահարաւել կը նկրտես։ Ատիկա չէ՞ մի քու հայթայթած ճարկատ նիւթդ, որով զիս բողոքական կերարես եւ կը ցնորես քու աղճատելովդ թէ, ընկերութեանը նպատակն է՝ ինչպէս իւր գծած կանոնագրէն իսկ յայտնի է, Հայաստանեաց եկեղեցւոյ դրութիւնը բողոքական ժողովարանաց պարզութեան վերածել. պատկերներն ու խաչերը վերցնել. ծէսերն ու արարողութիւնները փոփոխել, քահանաներն իրենց կարգէն լուծել, եւ այս կանոնաց դէմ մեղանչող այրերն կառավարութեան մատնել, իսկ կիները 50 գաւազան (ֆալախայով) ծեծել։

Շարունակելի։

Թագի վաղբեռան պէրու, Ասիթանէ, Իաքէնտէրիյէ, Բարաշամ վէ Մըսրը ճանիպլէրինտէ էկէր ճիհէթ մալիում օլան Ցովսէփ Սէֆէրեան պու քէրրէ էմանէթճիլիք, վէ գօմիսիօնճուլուգ իթմէք իշլին, վէ ամէնին էմնիյէթի քեամիլէսինի քէնտիսինէ ճէլպ իթմէք իւղրէ պիր միւթէալէր քէֆիլ իրայէ իսէճէյինտէն, իշ պու 1872 սէնէսի ապրիլ 1 թարիխինտէն իթիպարէն, վէ հէր օն սէքիզ կիւնտէ պիր ատֆա Ասիթանէտէն Իաքէնտէրիյէյէ հարէքէթ իտէրէք եօլ իւղէրինտէ, Իզմիր, Գըպրըս, Պէյրութ, Եաֆա, Բօրթսաիտ վէ Իսկէնտէրիյէյէ կիտիպ կէլէճէք օլտուղունտան, էմանէթի, գօմիսիօնու վէ էշեասը օլան տախի Մահմուտ բաշա պաշընտա չարսուի քէպիր գարուսու իթթիհ[illegible] Դ[illegible] Խանընտա պիր նիւմրօլու մաղազայա թէշրիֆ իթմէլէրինի թէմէնին իստէր։

ՖԻՑԱԹՃԱ ՊԷՕՑԻԻԲ ՍԲՕՆԹՕ

Գունտուրա իշին Ֆրանսա քէօսէլէսի։ Օդդասը 5 պուչուգ Ֆրանգա։ Թապան քէօսէլէսի քիլօկրամը 14 Ֆրանգա։ Լիսթիբրին։ Գալաթատա Եիւքսէք գալտրրըմտա 114 նօ։

ՂԱԼԱԹԱ ՖԻՑԱԹՐՆԱ

Աղա ճամիսի դարշըսընտաքի Գուրսա սօդաղը Ն։ 16 Շիրքէթի Մէհնաֆիյէ մաղազասընտա ալա սիպիր եաղը, դէյթին եաղը, չէքէր, գահվէ, վէ հէր նէվլի եէյէճէյէ տայիր լէվազիմաթ վէ ալա Սէլանիք չարսը, էհվէն ֆիյաթլա սաթըլմագտա տրը։ Համմալ եիւքիւ օվմայան լէվազիմաթ պիրա իւճրէթի մահէլլինէ կէօնտէրիլիր, վէ եէքիւն ախղ ու իթա իսէնէ ֆիյաթլէրտէն այրըճա պիր սպօնթօ օլունուր։ 8

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ՕԳՈՍՏԻՆՈՍ ԲԱՀԹՃԵԱՆ

ՕՐԹԱՔԻՕՑՏԷ ՏԷՐԷՏԷ

Դէմօպլէն գարշըսընտա

Իշ պու եէնի աշրան էճզախանէսէ Էվրոփատան կէլէն հէր նէվլի քիմեավի վէ սայըր հաղըր էճզալէր, թիւրլիւ մատէն վէ չէլիք սուլարը, գընաղընա վէ Ֆրանսըզ չարապլարը, խալիս պալըզ եաղլարը, բօժէ վէ սայրրէ, հէր ճինս էճզալէրին թաղէ վէ խալիսի, վէ քէզալիք վարֆիւմբրիյէ տայիր հէր նէվի էքսթրէ, դօղուլու եաղ վէ սապունլարընա ալա ճինալէրի պուլունտուղունտան, իհթիյաճը օլան ղէվաթըն, կէրէկ ֆիյաթ էհվէնիյէթի վէ կէրէկ թէմիզլիք հագգընտա զիյատէսի իլէ խօշնուտ օլաճաղլարը խասսէթէն իլան օլունուր։

Մէզքիւր էճզախանէյէ միւրաճաաթ իտէն, կիճէ նըսֆընտա պիլէ հէր հանկը սաաթտա իգթիպա իթսէ էճզաճըյը հաղըր պուլաճաղ տրը։

Մէրճանտա Նէյլիսլամ գաբուսու դարշըսընտա քեայնն 32 նիւմէրօլու թիւթիւնճիւ մաղազասընտա, պէշ սընըֆ ֆիյաթ իւզրէ, եանի ղրյէսի 20 30 40 30 վէ 60 զուրուշա սաթըլմագտա օլուպ, թալիսլիսի հէր վէճհէյէ խօշնուտ վէ մէմնունն օլաճաղը, վէ իսթէյէն տիւքքեանճըլարա թիւթիւն եաբրաղը տախի ֆիւրուխթ օլունաճաղը իլան դըլընը։

ԱԶԳ

Ազգային անուանի դասատուներէն մէկը որ տասը տարի զանազան վարժարանաց մէջ Հայերէն Գաղղիարէն լեզուաց եւ այլ եւ այլ ուսմանց դասատուութեան պաշտօն վարելէ վերնի ամէ մը 'ի վեր դադրեցուցած էր սոյն պաշտօնը, պատիւ ունի ծանուցանելու Հայ հասարակութեան թէ պատրաստ է վերստին իւր ծառայութիւնները մատուցանելու ազգային տուներու եւ վարժարաններու մէջ։

Ուղղը լրագրոյս դրասենեակը դիմէ։

Լիմին էօնիւնտէ քէօրրիւ գարշըսընտա 81 վէ 69 նիւմէրօլար իլէ մուրագդամ թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընտա հէր նէվ գօգուլու թիւթիւն վէ հաղըր ցիկարա սապգդքի սաթըշլարընտան չիմտի եիւզտէ գըրգ ղշ. ըսգօնթօիլէ սաթըլմագտա օլտուղունտան, իսթէք պույուրան զէվաթըն մէմնուն օլաճաղ. լարընը իլան իտէրլէր։

Տուխանճը Անտոն վէ Հրիքի
Նիդօլի

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ԵԱՆԿԸՆ ԻԶԻՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

	(Լիր. Ինկ)
Ասըլ սէրմայէ	2·000·000
Շիմտիյէտէք քեարտան արթըրըլմըշ	3·291·910
	5·291·910
Գումբանեանքն եբաբդ իրատը	900·000

Իշ պու գումբանեա 1809 տա, եանի պունտան 62 սէնէ էվվել թէշքիլ օլունմուշ օլուպ, վէ քէնտի ոէրմայէսինտէն մատտէ քեարտան արթըրտըղը պիւյիւք մէպլաղ իլէ տիւնեանքն էն պիւյիւք շիրքէթլէրին սըրասընա կէչմիշ տիր։

Կէրէք էհալինին քէնտի մաղազասընտա, վէ կէրէք իսթանպօլ վէ Գալաթա կիւմրիւքլէրինտէ պուլունան մալլէրի վէ կէրէք էվ, մաղազա վէ էպնէյի սայիրէ վէ էշեա, քէօյլէրտէ վէ եախօտ շէհիր իշինտէ սիկուրթա իթմէքշին իլան իտէր։

Սիկուրթա թուրմագ իսթէյէնլէր, Գալաթատա Գէորգ պէյ խանընտա Ն։ 9, մէզքիւր գումբանեա թարաֆընտան գուտրէթի քեամիլէսի պուլունան աճէնթի Մ. ՈՒԼԵԱՄ Ր. ՍՈՒԱՆԱ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

1872 Մարտ 30 ԲԷՐԼԷՄԷ ԿԻ-ԴԻ-ԴԷՆ ԻՐԻԳՈՐԷՆ

ԲԱՂԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՊՕՂԱԶ ԻԶԻՆՏԷՆ ՓԷՕՐԻԻՃԷ

ԻՆԷՆ ՎԱՐՕՐԼԱՐ

ՐՈՒՄԷԼԻ ՎԷ ԱՆԱՏՕԼ ԳԸՑԸԼԱՐԸ ՊԻՐԼԻԲՏԷ

Գնացք	Ժամը	
12	30	Պէյիքթէրէտէն Թարապիա, Եէնիքէյ, Պոյաճի քէյի, Ր. Հիսար, Արնավուտքէյ, Դուրուչէշմէ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ։
12	30	Արնավուտքէյիւնտէն Գուրուչէշմէ, Օրթաք, Պէշիկթ, Գալաթ։
1	30	Եէնիմահալլէտէն Պէյիւքա, Թարապ. Եէնիք, Սթէնեա, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնավ. Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ։
1		Պէյգօղտան Բաշասպահճէ, Գանըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Զէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկունճ։
2	15	Գավագլարտան Մէգարպուրնու, Պէյիքթէրէ, Թարապիա, Եէնիք. Պոյաճը քէյ, Ր. Հիսար, Արնավուտ. Գուրուչէշմէ, Օրթաք. Պէշիկ։
3	30	Պէյիքթէրէտէն Պէյգօղ, Բաշասպահճէ, Գանըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Զէնկէլք, Պէյլէր, Գուզկունճուգ։ Գասպէթ։
3	30	Մէգարպուրնուտան Պէյիքթէրէ, Թարապիա. Եէնիք. Սթէնեա. Էմիրկ. Հիսար, Պէպէք. Արնավ. Գուրուչէշ. Օրթաք. Պէշիքթաշ։
5		Եէնիմահալլէտէն Պէյիքթէրէ Թարապիա, Եէնիքէյ, Սթէնեա, Էմիրկ. Ր. Հիսար, Արնավուտք. Օրթաք, Պէշիկ Թաշ։
6	15	Արնավուտ էյտէն Պէյլէրպէյ. Օրթաք, Գուզկ. Իսկիսար. Գասպէթաշ
7	15	Արնավուտքէյտէն Դուրուչէշ, Օրթաքէյ. Պէշիք, Գասպէթաշ։
6	30	Եէնիմահալլէտէն Պէյիքթէրէ, Թարապ. Պէյգօղ, Եէնիքէյ Էմիրկ. Գանըճա, Ր. Հիսար, Գանտիլլի, Արնավուտք. Պէյլէրպէյ, Օրթաքէյ, Գուզկունճուգ, Պէշիկթաշ. Իսկիսար։
8	15	Եէնիմահալլէտէն Մէգարպ. Պէյիք, Թարապ, Պէյգօղ, Եէնիք, Պոյաճը քէյ, Ր. Հիսար, Պէպէք. Արնավուտք. Դուրուչ. Օրթաք, Պէշիկ։
8	30	Պէյիքթէրէտէն Պէյգ. Բաշասպ. Բիֆաթ բաշա մահալլէսի, Գանըճա. Հիսար, Գանտիլ. Վանի. Զէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ, Իսկիս.
10	15	Եէնիմահալլէտէն Պէյիքթէրէ, Թարապ, Եէնիք, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Արնավուտքէյ, Օրթաքէյ, Պէշիկթաշ. Գասպէթաշ։
11		Արնավուտքէյ, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէշիքթաշ, Գասպէթաշ։

ՔԷՕՐԻԻՏԷՆ ՀԱՐԱՔԼԷՐԻ

1	30	Պէշիքթաշ, Օրթաքէյ. Արնավուտք, Պէպէք, Հիսար, Պոյաճը քէյ, Եէնիքէյ, Թարապիա, Պէյիքթէրէ, Մէգարպուրնու։
2	45	Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավուտք. Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիք, Թարապ. Պէյիքա. Եէնիմահալլէ։
1	45	Գասպէթ. Իսկիս. Պէշիկթ. Գուզկունճուգ, Օրթաք. Պէյլէրպէյ, Արնավուտք. Գանտիլլի, Ր. Հիսար, Գանըճա, Էմիրկ. Եէնիք, Պէյգօղ, Թարապ. Պէյիքա. Եէնիմահալլէ։
3	15	Իսկիս, Գուզկուն. Պէյլէր. Զէնկէլք. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար, Գանը. Բիֆաթ բաշա մահ., Բաշասպ, Պէյգօղ, Թարապ. Պէյիք.
5		Գասպէթաշ. Պէշիկթաշ, Իսկիս, Գուզկ, Պէյլէրպ, Զէնկէլք. Արնավ.
4		Պէշիկթ. Օրթաք Արնավուտ. Պէպէք. Ր. Հիսար, Պոյաճը քէյ.
6		Եէնիք. Պէյգօղ Թարապ. Պէյիքա, Մէգարպուր, Եէնիմահալլէ Իսկիս, Պէշիքթ Գուզկ, Օրթաք. Պէյլէրպ, Զէնկէլք. Վանիք. Արնավ.
7	45	Պէշիկթ. Օրթաքէյ. Արնավուտք. Պէպէք. Ր. Հիսար. Էմիրկէն.
10		Եէնիքէյ. Թարապիա. Պէյիքթէրէ, Եէնիմահալլէ. Գասպէթաշ, Պէշիքթաշ, Օրթաքէյ, Գուրուչէշմէ, Արնավուտքէյ։
9		Պէշիկթ. Օրթաք. Պէյլէրպէյ, Արնավ. Գանտիլ. Հիսար. Պոյաճը Եէնիք. Պէյգօղ, Թարա. Պէյիք. Մէգարպուրնու. Գավագլար։
10	15	Գուզկունճ, Պէյլէրպէյի, Զէնկէլք, Վանիք, Ա. Հիսար, Գանըճա Բաշասպ, Պէյգօղ, Պէյիքա։
10	30	Պէշիկթաշ, Օրթաք, Արնավուտ. Պէպէք, Ր. Հիսիսի, Էմիրկէն. Սթէնեա, Եէնիք, Թարապ, Պէյիք, Եէնիմահ
11		Գուզկունճուք, Պէյլէրպէյի, Զէնկէլքէյ, Վանիքէյ, Գանտիլի, Ա. Հիսար, Գանըճա, Բաշասպահչէ, Պէյգօղ։
11		Պէշիկթաշ, Օրթաքէյ. Գուրուչէշ. Արնավուտքէյ, Պէպէք. Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Եէնիքէյ, Թարապիա, Պէյիքթէրէ.
11	30	Գասպէթաշ, Պէշիկթաշ, Գուզկունճ Օրթաքէյ, Գուրուչէշմէ, Արնավ.

ԵԷՎՄԻՃԼԻ ԻՒՍԿԻՈՒՏԱՐԱ ԻՇԼԷՃԼԻՆ ՎԱՐՕՐԼԱՐԸՆ ՊԼԻՃԱՆԸ

Գնացք	Ժամը		Գնացք	Ժամը	
12		Իսկիւտարտան Քէօրրիյէ	12	15	Քէօրրիւտէն Իսկիւտարա
12	30	» »	12	40	
1		» »	1	15	» »
1	30	» »	1	45	» »
2		» »	2	10	» »
2	30	» »	2	45	» »
3		» »	3	15	» »
3	30	» »	3	40	» »
4		» »	4	15	» »
4	30	» »	4	45	» »
5		» »	5	10	» »
5	30	» »	5	45	Պէշիքթաշա ուրանարաք
6		» »	6	30	Քէօրրիւտէն Իսկիւտարա
6	30	» »	7	45	» »
8		» »	8	15	» »
8	30	Իսկիւտարտան Քէօրրիյէ	8	45	» »
8	50	Պէշիքթաշա ուպրանարագ	9	15	» »
9	30	Իսկիւտարտան Քէօրրիյէ	9	45	» »
10		» »	10	10	» »
10	20	» »	10	35	» »
10	40	» »	10	50	» »
11		» »	11	10	» »
11	15	» »	11	30	» »
11	40	» »	11	50	» »
12		» »	12	5	» »

ՍԱՀԻՊԻ ՄԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱՆԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՌՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2